

i tid, kanske det blir ett nytt "München-avtal" utgående från status quo och vi får växla om våra kronor till rubel . . .

En annan variant är naturligtvis att vi äntligen slaktar den heliga kon, dvs avvecklar värnplikssystemet och sätter upp stående styrkor i akuta områden: en brigad i Norrland, en i Mälardalen och en i Skåne, förstärkt kustartilleri från Gävlebukten till Öresund, en sjöbevakning med korvetter/bevakningsfartyg (som danska Niels Juel, 1 200 ton, 30 knop resp norska Nordkapp, 1 800 ton, 23 knop) stöttad av attackfartyg, ubåtar och helikoptrar samt ett flygvapen med tyngdpunkt på spaning och marinsamverkan. På sikt bör tillkomma robotluftvärn för försvar av tätorter och kommunikationer och detta skulle kanske organisatoriskt höra till flygvapnet.

Varför skall vi inte ha stampersonal i för-

svaret när vi har det i industrin och förvaltningen, kommunikationsväsendet och sjukvården? Varför skall just försvaret nöja sig med halvutbildade amatörer och utrustning m/ä när samhället i övrigt kräver kvalificerat folk till sina datasystem och korvfabriker?

Armén kommer givetvis att knorra över en så radikal omläggning (som emellertid säkert tager minst 10 år att genomföra) och många kommuner som förlorar "sina" regementen kommer säkert också att höra av sig, men försvarets effektivitet kommer att mångdubblas, varjämte beredskapsläget hela tiden kan bringas att svara mot den aktuella utrikespolitiska situationen. Vi kan ju ej påräkna någon ökning av försvarsanslaget i dagens och morgondagens ekonomiska situation så det gäller att i stället få mera försvar för pengarna.

Erik Gradelius

Det var en gång . . .

Det var en gång – det är ungefär 20 år sedan nu – en statlig utredning som arbetade med värdebeständighetsfrågan. En enhällig kommitté föreslog att staten skulle på försök i mindre skala ge ut obligationer, där inlösningsvärdet steg i takt med konsumentprisindex. Den som haft indexobligationen i minst fem år kunde sedan sälja den utan att behöva betala realisationsvinstskatt. Den skattepliktiga räntan skulle sättas mycket låg. Som sekreterare tjänstgjorde en ung akademiker, som med liv och lust ägnade sig åt arbetet och småningom skrev – om jag inte minns fel – en licentiatavhandling i just värdebeständighetsfrågan.

Dåvarande finansministern – en myndig herre – lade betänkandet på hyllan, förmod-

ligen med bankernas och industrins goda minne.

Sedan dess har värdebeständighetsfrågan varit uppe till debatt vid flera tillfällen. Den senaste utredningen avsåg att få till stånd en rättvis, dvs neutral, beskattning av inflationsvinster och inflationsförluster. Det var folkpartiregeringen som i november 1978 bemyndigade statsrådet Ingemar Mundebo att låta utreda frågan om "en övergång till real beskattning av räntor och kapitalvinster mm." Utredningsman blev professor Gustaf Lindencrona, aktiv folkpartist. Utredningen lades fram i december 1982, en diger lunta på över tusen sidor.

Utredningen har kommit i skymundan i den allmänna debatten. Svenska Dagbladet,

tex, avfärdade fyra års utredningsarbete med ett negativt hållet ledarstick. Man skulle ha väntat att tidningen bitt några ledande ekonomer belysa utredningen eller öppnat sina spalter för en ström av insändare. Folkpartiet, som haft ett lysande tillfälle att profilera sig i denna hjärtefråga för partiet, har haft annat att tänka på.

Det är att hoppas, att realbeskattningsfrågan blir föremål för inträngande analyser i Svensk Tidskrift. Låt mig komma med några brandfacklor!

Det har varit beklämmande att kring årsskiftet se f.d. finansministrar, sekunderade av den nuvarande, ägna helsidesannonser åt reklam för statens sparobligationer. Kapitalet fördubblas på fem år, hette det bla. Pyttsan! Med nuvarande inflation finns det risk för att obligationens realvärde rent av sjunkit under de fem åren. Och ändå har större delen av den nominella ökningen drabbats av marginalskatt.

Man kan också undra, om riksgäldskontoret och riksbanken vet hur man räknar ränta. Sätter jag in 10 000 kr på banken mot 10 procent ränta, läggs räntan år från år till kapitalet, och nästa års ränta räknas på behållningen vid föregående års slut. Det är detta som i skolan kallades sammansatt ränta eller ränta på ränta. Men satsar jag 10 000 kr på en sparobligation, räknas räntan hela tiden på 10 000 kr. Då kan man lova så mycket högre "årlig ränta". Smart, men knappast hederligt.

Moderaterna har gjort en god insats genom

att få till stånd skattesparkonton och skattefondskonton. Men även moderata samlingspartiet svävar ibland på målet när det gäller att inflationsskydda annat sparande, tex i AP-fonden och i SPP. För några år sedan lämnade SPP sk realräntelån, där räntan i efterhand reglerades med hänsyn till prisstegringen under året. Lånen blev mycket populära. Men säg mig den glädje som varar beständigt. Som SPP-pensionär och moderat smärtar det mig dubbelt, att det just blev en moderat ekonomiminister som på förslag av en borgerlig riksbankschef införde sådana bestämmelser att realräntelånen i praktiken stoppades.

På den tid då moderata utredare och sakkunniga arbetade inom ekonomidepartementet talade jag med några av "Bohmans gossar" för att slå ett slag för statliga indexobligationer. Men se obligationer var inget att satsa på, allra minst indexreglerade. Nej, man skulle hjälpa industrin genom att på alla sätt uppmuntra aktiesparande. Men det finns faktiskt folk – tex de nuvarande statsråden – som tycks anse att det är fullt att äga aktier.

Gustaf Lindencronas förslag håller nu på att remissbehandlas. Det är risk för att finansministern lägger även detta förslag på hyllan. Det finns i alla fall något hopp för oss som vill bevaka småspararnas intressen. Den nuvarande finansministern är nämligen ingen annan än sekreteraren i den inledningsvis nämnda värdesäkringskommittén. Frågan kan i varje fall inte vara ny för honom ...

Lennart Lagerström